Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

26. září 2024*

„Kasační opravný prostředek – Státní podpory – Režim podpory provedený Spolkovou republikou Německo ve prospěch velkých spotřebitelů elektřiny – Osvobození od síťových poplatků v období 2012–2013 – Rozhodnutí, kterým se režim podpory prohlašuje za neslučitelný s vnitřním trhem – Žaloba na neplatnost – Lhůta k podání žaloby – Přípustnost – Článek 107 odst. 1 SFEU – Pojem ‚státní podpora' – Státní prostředky – Parafiskální daň nebo jiné povinné odvody"

Ve spojených věcech C-795/21 P a C-796/21 P,

jejichž předmětem jsou dva kasační opravné prostředky podle článku 56 Statutu Soudního dvora Evropské unie podané dne 16. prosince 2021,

WEPA Hygieneprodukte GmbH, se sídlem v Arnsbergu (Německo),

WEPA Deutschland GmbH & Co. KG, dříve Wepa Leuna a Wepa Papierfabrik Sachsen, se sídlem v Arnsbergu,

zástupci: H. Janssen, D. Salm a A. Vallone, Rechtsanwälte,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelky) ve věci C-795/21 P,

další účastnice řízení:

Evropská komise, zástupci: K. Herrmann, C. Kovács a T. Maxian Rusche, jako zmocněnci, ve spolupráci s: H. Heinrich, Rechtsanwalt,

žalovaná v prvním stupni,

Spolková republika Německo, zástupci: J. Möller a R. Kanitz, jako zmocněnci,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

a

Spolková republika Německo, zástupci: J. Möller a R. Kanitz, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka) ve věci C-796/21 P,

* Jednací jazyk: němčina.

další účastnice řízení:

WEPA Hygieneprodukte GmbH, se sídlem v Arnsbergu,

WEPA Deutschland GmbH & Co. KG, dříve Wepa Leuna a Wepa Papierfabrik Sachsen, se sídlem v Arnsbergu,

zástupci: H. Janssen, D. Salm a A. Vallone, Rechtsanwälte,

žalobkyně v prvním stupni,

Evropská komise, zástupci: K. Herrmann, C. Kovács a T. Maxian Rusche, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení: K. Jürimäe (zpravodajka), předsedkyně senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce třetího senátu, N. Piçarra, N. Jääskinen a M. Gavalec, soudci,

generální advokátka: L. Medina,

za soudní kancelář: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. června 2023,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 9. listopadu 2023,

vydává tento

Rozsudek

1 Kasačním opravným prostředkem ve věci C-795/21 P se WEPA Hygieneprodukte GmbH a WEPA Deutschland GmbH & Co. KG (dále společně jen „společnosti WEPA“) domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 6. října 2021, Wepa Hygieneprodukte a další v. Komise (T-238/19, EU:T:2021:648; dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zamítl jejich žaloby na zrušení rozhodnutí Komise (EU) 2019/56 ze dne 28. května 2018 o režimu podpory SA.34045 (2013/c) (ex 2012/NN) zavedené Německem pro spotřebitele základního zatížení podle § 19 StromNEV (Úř. věst. 2019, L 14, s. 1) (dále jen „sporné rozhodnutí“).

2 Kasačním opravným prostředkem ve věci C-796/21 P se zrušení napadeného rozsudku domáhá Spolková republika Německo.

3 Vedlejšími kasačními opravnými prostředky ve věcech C-795/21 P a C-796/21 P se zrušení napadeného rozsudku domáhá i Evropská komise.

Právní rámec

4 V bodě 39 odůvodnění nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 [SFEU] (Úř. věst. 2015, L 248, s. 9), se uvádí:

„V zájmu transparentnosti a právní jistoty je vhodné podávat veřejnosti informace o rozhodnutích Komise při současném zachování zásady, že rozhodnutí v případech státní podpory jsou určena dotyčným členským státům. Je tedy vhodné zveřejnit všechna rozhodnutí, která by mohla mít vliv na zájmy zúčastněných stran, buď v plném znění, nebo ve formě výtahu nebo vytvořením kopií takových rozhodnutí přístupných zúčastněným stranám, pokud rozhodnutí nebyla zveřejněna nebo nebyla zveřejněna v úplném znění.“

5 Článek 1 písm. h) tohoto nařízení stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se použijí tyto definice:

[…]

h) ‚zúčastněnou stranou‘ se rozumí kterýkoliv členský stát, osoba, podnik nebo sdružení podniků, jejichž zájmy by mohly být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemce podpory, konkurenční podniky a profesní sdružení.“

6 Článek 32 uvedeného nařízení, nadepsaný „Zveřejňování rozhodnutí“, v odstavci 3 stanoví:

„Komise zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* rozhodnutí přijatá podle čl. 8 odst. 1 a 2 a článku 9.“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

7 Skutečnosti předcházející sporu, jak jsou vylíčeny v bodech 1 až 22 napadeného rozsudku, lze shrnout následujícím způsobem.

K dotčeným právním a regulačním opatřením

K systému síťových poplatků před zavedením sporných opatření

8 Ustanovení § 21 Energiewirtschaftsgesetz (zákon o energetice), ve znění Gesetz zur Neuregelung energiewirtschaftsrechtlicher Vorschriften (zákon, kterým se mění předpisy v oblasti energetiky) ze dne 26. července 2011 (BGBl. 2011 I, s. 1554), avšak před změnami provedenými Gesetz zur Weiterentwicklung des Strommarktes (zákon o dalším vývoji trhu s elektřinou) ze dne 26. července 2016 (BGBl. 2016 I, s. 1786) (dále jen „EnWG 2011“), mimo jiné stanovil, že síťové poplatky musí být přiměřené, nediskriminační, transparentní a musí být založeny na nákladech na účinné provozování systému zásobování energiemi.

9 Ustanovení § 24 EnWG 2011 zmocňovalo německou spolkovou vládu, aby nařízením stanovila podrobná pravidla pro určení obecné metodiky výpočtu síťových poplatků a určila, ve kterých případech atypického používání sítě lze schválit nebo zakázat individuální síťové poplatky a za jakých podmínek tak může regulační orgán učinit.

10 Ustanovení § 17 Stromnetzentgeltverordnung (nařízení spolkové vlády o síťových poplatcích za elektřinu) ze dne 25. července 2005 (BGBl. 2005 I, s. 2225, dále jen „StromNEV 2005“) stanoví způsob výpočtu, který mají provozovatelé sítí použít pro účely stanovení obecných poplatků. Výpočet se provádí ve dvou krocích, v nichž se nejprve určí jednotlivé složky ročních nákladů všech sítí a posléze se vypočítají obecné poplatky celkových ročních nákladů sítí.

11 Při stanovování obecných poplatků se zohledňují tyto dvě složky: zaprvé „funkce současnosti“, která vyjadřuje pravděpodobnost, že spotřeba elektřiny určitého jednotlivého uživatele sítě přispívá k ročnímu špičkovému zatížení předmětné sítě, a zadruhé maximální úroveň příjmů každého provozovatele, kterou stanovuje Bundesnetzagentur (Spolková agentura pro sítě, Německo) (dále jen „BNetzA“) na základě referenčního srovnání s ostatními provozovateli sítí tak, aby náklady vyplývající z neefektivnosti nebylo možné získat zpět prostřednictvím síťových poplatků.

12 Ustanovení § 19 StromNEV 2005 stanoví individuální poplatky pro kategorie uživatelů, jejichž profily spotřeby a zatížení jsou velmi odlišné od profilů jiných uživatelů (tzv. „atypičtí uživatelé“). U těchto poplatků se v souladu se zásadou, podle které síťové poplatky zohledňují síťové náklady, přihlíží k tomu, jak atypičtí uživatelé přispívají ke snižování těchto nákladů nebo předcházení jejich zvyšování.

13 V tomto ohledu zavádí § 19 odst. 2 StromNEV 2005 individuální poplatky pro následující dvě kategorie atypických uživatelů:

– uživatele, jejichž roční špičkové zatížení se může významně odchylovat od současného ročního špičkového zatížení všech ostatních uživatelů sítě připojených k téže síti, tj. uživatele, kteří systematicky spotřebovávají elektřinu mimo špičku (dále jen „spotřebitelé mimo špičku“), a

– uživatele s roční spotřebou elektřiny, která dosahuje nejméně 7 000 hodin používání a přesahuje 10 gigawatthodin (dále jen „spotřebitelé základního zatížení“).

14 StromNEV 2005 ve znění před změnou provedenou EnWG 2011 stanovilo, že na spotřebitele mimo špičku a na spotřebitele základního zatížení se vztahují individuální poplatky vypočítané podle „metodiky fyzické cesty“, kterou vypracovala BNetzA. Tato metodika zohledňovala síťové náklady způsobené spotřebiteli mimo špičku a spotřebiteli základního zatížení s minimálním poplatkem rovnajícím se 20 % zveřejněných obecných poplatků (dále jen „minimální poplatek“). Tento minimální poplatek zaručoval příspěvek za správu sítě, ke které byli tito spotřebitelé připojeni, pokud individuální poplatky stanovené podle metodiky fyzické cesty byly nižší než tento minimální poplatek, či dokonce takřka nulové.

Ke sporným opatřením

15 V souladu s § 19 odst. 2 druhou a třetí větou StromNEV 2005 ve znění EnWG 2011 byly od 1. ledna 2011, data retroaktivní účinnosti tohoto ustanovení, individuální poplatky spotřebitelů základního zatížení zrušeny a nahradilo je úplné osvobození od síťových poplatků (dále jen „sporné osvobození“) udělované povolením příslušného regulačního orgánu, a sice BNetzA nebo regulačního orgánu dotyčné spolkové země. Náklady na uvedené osvobození nesli provozovatelé přenosové, resp. distribuční soustavy, v závislosti na úrovni sítě, ke které byli příjemci připojeni.

16 Podle § 19 odst. 2 věty šesté a sedmé StromNEV 2005, ve znění EnWG 2011 byli provozovatelé přenosové soustavy povinni nahradit provozovatelům distribuční soustavy ztrátu příjmu vyplývající ze sporného osvobození a vyrovnat si mezi sebou náklady způsobené tímto osvobozením prostřednictvím finančního vyrovnání v souladu s § 9 Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz (zákon o kombinované výrobě tepla a elektřiny) ze dne 19. března 2002 (BGBl. 2002 I, s. 1092), takže každý nesl stejnou finanční zátěž stanovenou podle množství elektřiny, kterou dodával konečným spotřebitelům připojeným k síti.

17 Od roku 2012 byl rozhodnutím BNetzA ze dne 14. prosince 2011 (BK8-11-024) (dále jen „rozhodnutí BNetzA z roku 2011“) zaveden mechanismus financování. Podle tohoto mechanismu provozovatelé distribuční soustavy vybírali od konečných spotřebitelů nebo dodavatelů elektřiny příplatek (dále jen „sporný příplatek“), jehož výše byla převáděna provozovatelům přenosové soustavy za účelem kompenzace ztráty příjmů způsobené sporným osvobozením.

18 Výše sporného příplatku byla stanovována každý rok předem provozovateli přenosové soustavy na základě metodiky stanovené BNetzA. Částku pro rok 2012, první rok používání mechanismu, stanovila přímo BNetzA.

19 Tato ustanovení neplatila pro náklady na sporné osvobození za rok 2011, takže ztráty spojené s tímto osvobozením v tomto roce museli nést jednotliví provozovatelé přenosové či distribuční soustavy.

K systému síťových poplatků po přijetí sporných opatření

20 V průběhu správního řízení, které vedlo k přijetí sporného rozhodnutí, bylo sporné osvobození nejprve prohlášeno za neplatné soudními rozhodnutími Oberlandesgericht Düsseldorf (Vrchní zemský soud v Düsseldorfu, Německo) ze dne 8. května 2013 a Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 6. října 2015. Následně, s účinností ode dne 1. ledna 2014, bylo zrušeno StromNEV 2005, ve znění Verordnung zur Änderung von Verordnungen auf dem Gebiet des Energiewirtschaftsrechts (nařízení spolkové vlády, kterým se mění několik nařízení v oblasti energetiky) ze dne 14. srpna 2013 (BGBl. 2013 I, s. 3250) (dále jen „StromNEV 2013“). StromNEV 2013 do budoucna znovu zavedlo individuální poplatky vypočtené podle metodiky fyzické cesty s tím, že namísto minimálního poplatku uplatnilo paušální poplatky ve výši 10, 15 a 20 % obecných poplatků, v závislosti na spotřebě elektřiny (7 000, 7 500 a 8 000 hodin využívání sítě ročně).

21 StromNEV 2013 zavedlo přechodný režim, platný od 22. srpna 2013 a se zpětnou účinností použitelný na spotřebitele základního zatížení, kteří dosud nevyužili sporné osvobození v letech 2012 a 2013. Namísto individuálních poplatků vypočtených podle metodiky fyzické cesty a minimálního poplatku tento režim stanovil uplatňování paušálních poplatků výlučně ve vztahu k těmto spotřebitelům.

Ke správnímu řízení a spornému rozhodnutí

22 V návaznosti na několik stížností zveřejnila Komise dne 4. května 2013 rozhodnutí o zahájení řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU ve věci režimu podpory, jehož základem jsou sporná opatření (Úř. věst. 2013, C 128, s. 43).

23 Na závěr řízení, v jehož průběhu Spolková republika Německo a další zúčastněné strany předložily připomínky, přijala Komise dne 28. května 2018 sporné rozhodnutí.

24 V tomto rozhodnutí Komise konstatovala, že Spolková republika Německo v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 protiprávně poskytla státní podporu ve formě sporného osvobození.

25 Konkrétně Komise dospěla k závěru, že výše státních podpor odpovídá síťovým nákladům způsobeným v letech 2012 a 2013 spotřebiteli základního zatížení osvobozenými od síťových poplatků nebo, pokud byly tyto náklady nižší než minimální síťový poplatek, minimálnímu poplatku.

26 Komise dále uvedla, že dotčené podpory jsou neslučitelné s vnitřním trhem, protože nespadají pod žádnou z výjimek stanovených v čl. 107 odst. 2 a 3 SFEU a nelze je považovat za slučitelné s vnitřním trhem ani z žádného jiného důvodu.

27 Komise proto rozhodla takto:

– sporné osvobození představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU v rozsahu, v němž byli spotřebitelé základního zatížení osvobozeni od úhrady síťových poplatků odpovídajících síťovým nákladům způsobeným těmito spotřebiteli, případně pokud tyto síťové náklady byly nižší než minimální síťové poplatky, od úhrady těchto poplatků;

– Spolková republika Německo provedla dotčenou státní podporu protiprávně porušením čl. 108 odst. 3 SFEU a tato podpora je neslučitelná s vnitřním trhem;

– jednotlivá podpora poskytnutá v rámci dotčeného režimu nepředstavuje státní podporu, pokud v době svého poskytnutí splňovala podmínky stanovení v nařízení o podporách „de minimis“ přijatém na základě článku 2 nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků [107] a [108 SFEU] na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst. 1998, L 142, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 312), a

– Spolková republika Německo získá zpět od příjemců podporu neslučitelnou s vnitřním trhem poskytnutou v rámci dotčeného režimu podpory, včetně úroků, a zruší s účinkem ode dne přijetí sporného rozhodnutí všechny neprovedené platby na základě tohoto režimu.

Žaloba k Tribunálu a napadený rozsudek

28 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 9. dubna 2019 podaly společnosti WEPA žalobu na neplatnost sporného rozhodnutí.

29 Rozhodnutím předsedy šestého senátu Tribunálu ze dne 30. srpna 2019 bylo povoleno vedlejší účastenství Spolkové republiky Německo na podporu návrhových žádání společností WEPA, jak tento členský stát navrhoval.

30 Na podporu žalob vznesly společnosti WEPA jediný žalobní důvod vycházející z neexistence státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, neboť sporné osvobození nebylo financováno ze státních prostředků.

31 Tribunál v napadeném rozsudku shledal, že žaloba je přípustná, a zamítl tento žalobní důvod, potažmo žalobu na neplatnost v celém rozsahu.

Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastnic řízení

32 Kasačním opravným prostředkem podaným ve věci C-795/21 P společnosti WEPA navrhují, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek;

– zrušil sporné rozhodnutí nebo, podpůrně, vrátil věc Tribunálu a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení před Tribunálem i před Soudním dvorem.

33 Spolková republika Německo navrhuje, aby Soudní dvůr kasačnímu opravnému prostředku ve věci C-795/21 P vyhověl a uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

34 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek ve věci C-795/21 P zamítl a uložil společnostem WEPA náhradu nákladů řízení.

35 Kasačním opravným prostředkem podaným ve věci C-796/21 P Spolková republika Německo navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž byla žaloba na neplatnost zamítnuta jako neopodstatněná;

– zrušil sporné rozhodnutí a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení před Tribunálem i před Soudním dvorem.

36 Společnosti WEPA navrhují, aby Soudní dvůr kasačnímu opravnému prostředku ve věci C-796/21 P vyhověl.

37 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek ve věci C-796/21 P zamítl a uložil Spolkové republice Německo náhradu nákladů řízení.

38 Vedlejšími kasačními opravnými prostředky podanými ve věcech C-795/21 P a C-796/21 P Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek;

– odmítl žalobu na neplatnost jako nepřípustnou;

– ve věci C-795/21 P uložil společnostem WEPA náhradu nákladů řízení před Soudním dvorem i Tribunálem a

– ve věci C-796/21 P uložil Spolkové republice Německo náhradu nákladů řízení před Soudním dvorem a společnostem WEPA náhradu nákladů řízení před Tribunálem.

39 Společnosti WEPA a Spolková republika Německo navrhují, aby Soudní dvůr vedlejší kasační opravné prostředky zamítl a Komisi uložil náhradu nákladů řízení.

40 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 18. dubna 2023 byly věci C-795/21 P a C-796/21 P spojeny pro účely ústní části řízení a rozsudku.

K vedlejším kasačním opravným prostředkům

41 Cílem vedlejších kasačních opravných prostředků podaných Komisí je zpochybnit přípustnost žaloby, přičemž otázka přípustnosti předchází meritorním otázkám vzneseným v hlavních kasačních opravných prostředcích. Nejprve je tedy třeba projednat vedlejší kasační opravné prostředky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. prosince 2020, Changmao Biochemical Engineering v. Distillerie Bonollo a další, C-461/18 P, EU:C:2020:979, bod 43).

42 Na podporu vedlejších kasačních opravných prostředků uplatňuje Komise dva důvody.

K prvnímu důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků

Argumentace účastnic řízení

43 V rámci prvního důvodu vzneseného na podporu vedlejších kasačních opravných prostředků Komise vytýká Tribunálu, že se v bodech 36 až 43 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když použil široký výklad pojmu „vyhlášení“ ve smyslu čl. 263 šestého pododstavce SFEU. Tribunál měl totiž nesprávně za to, že tomuto pojmu odpovídá každé vyhlášení v Úředním věstníku bez ohledu na to, zda je takové vyhlášení podmínkou vstupu dotyčného aktu v platnost, jak stanoví článek 297 SFEU, a zda je stanoveno samotnou Smlouvou.

44 V první řadě je výklad Tribunálu v rozporu s judikaturou Soudního dvora vyplývající z rozsudku ze dne 17. května 2017, Portugalsko v. Komise (C-339/16 P, EU:C:2017:384, body 34 až 40), jakož i z usnesení ze dne 31. ledna 2019, Iordăchescu v. Parlament a další (C-426/18 P, EU:C:2019:89, bod 22), a ze dne 5. září 2019, Fryč v. Komise (C-230/19 P, EU:C:2019:685, bod 15). Podle názoru Komise Soudní dvůr v této judikatuře zavedl paralelu mezi čl. 263 šestým pododstavcem SFEU a článkem 297 SFEU v tom smyslu, že vyhlášení dotyčného aktu představuje počátek lhůty pro podání žaloby jen tehdy, když je podmínkou vstupu tohoto aktu v platnost a když je stanoveno samotnou Smlouvou.

45 Tento závěr podle ní potvrzuje doslovný, kontextuální a teleologický výklad čl. 263 šestého pododstavce SFEU.

46 Ke znění tohoto ustanovení Komise uvádí, že s výjimkou německé verze jsou pojmy „vyhlášení“ a „oznámení“ použity v čl. 263 šestém pododstavci SFEU i v článku 297 SFEU, což dokládá, že mezi oběma ustanoveními existuje paralela.

47 K duchu a účelu článku 263 šestého pododstavce SFEU uvádí, že lhůty pro podání žaloby stanovené v tomto ustanovení jsou součástí cíle právní jistoty. Kdyby měl akt v úmyslu napadnout jednotlivec, měl by tak učinit v zásadě ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy mu bylo oznámeno konečné znění obsahu daného aktu. Naproti tomu u aktů s obecnou působností, které nemají adresáty, je tímto dnem den jejich vyhlášení v Úředním věstníku. U aktů, v nichž je jejich adresát

uveden, je tímto dnem den jejich oznámení tomuto adresátovi. Jen výjimečně a podpůrně může u aktu, jenž nemá být vyhlášen ani oznámen, být dnem zahajujícím běh lhůty pro podání žaloby den, kdy se o něm dotyčná osoba dozvěděla. Paralela mezi čl. 263 šestým pododstavcem SFEU a článkem 297 SFEU tak zajišťuje, že pozdější vyhlášení aktu v Úředním věstníku pro informaci nevede k prodloužení lhůty pro podání žaloby, potažmo k právní nejistotě.

48 Ve druhé řadě zveřejnění rozhodnutí Komise ukončit formální vyšetřovací řízení, v Úředním věstníku nelze považovat za „vyhlášení“ ve smyslu čl. 297 odst. 2 druhého pododstavce SFEU. Nepředstavuje tedy počátek běhu lhůty pro podání žaloby.

49 Toto rozhodnutí je totiž určeno dotyčnému členskému státu a oznámeno je jen jemu. Podle čl. 297 odst. 2 třetího pododstavce SFEU nabývá účinků tímto oznámením, a nikoli zveřejněním v Úředním věstníku, jehož cílem je jen informovat veřejnost, včetně příjemců podpory, od kterých by měl dotyčný členský stát získat tuto podporu zpět ještě před zveřejněním rozhodnutí. Kromě toho uvedené zveřejnění vyplývá nikoli ze Smlouvy o FEU, nýbrž z článku 32 nařízení 2015/1589 vykládaného ve spojení s bodem 39 jeho odůvodnění. Za těchto podmínek je pro určení počátku lhůty pro podání žaloby, kterou má podnik-příjemce k napadení rozhodnutí o ukončení formálního vyšetřovacího řízení, třeba vycházet z toho, kdy se o tomto rozhodnutí skutečně dozvěděl. Jen v případě, že se dotyčný o daném aktu prokazatelně nedozví dříve, bude na základě právní fikce za datum, kdy se o něm skutečně dozvěděl, považován den jeho zveřejnění v Úředním věstníku.

50 Ve třetí řadě vznáší Komise řadu argumentů, které podle ní podporují její výklad čl. 263 šestého pododstavce SFEU.

51 Zaprvé s oporou v systematice tohoto ustanovení tvrdí, že vyhlášení a oznámení aktu jsou si rovnocenné a seznámení se s ním je událostí podpůrnou ve vztahu k prvním dvěma. Tento vztah subsidiarity je výkladem, který podal Tribunál, narušen, protože kdyby zveřejnění ve smyslu článku 32 nařízení 2015/1589 bylo rovnocenné vyhlášení ve smyslu čl. 297 odst. 1 SFEU, musela by lhůta pro podání žaloby začít běžet, a to i ve vztahu k dotyčnému členskému státu navzdory oznámení, dnem tohoto zveřejnění.

52 Zadruhé má Komise za to, že výklad podaný Tribunálem vede k nerovnosti zbraní mezi podniky, od nichž je podpora získávána zpět, a jejich konkurenty, kteří podporu neobdrželi. Zatímco první skupina podniků zpravidla obdrží od dotyčného členského státu kopii rozhodnutí, druhá skupina podniků bude muset vyčkat zveřejnění rozhodnutí v Úředním věstníku podle článku 32 nařízení 2015/1589, takže skutečné lhůty pro podání žaloby budou pro tyto podniky odlišné. Takový výklad by vedl i k nerovnosti mezi Komisí a podniky, od kterých musí být podpora získána zpět. Komise má totiž na přípravu žalobní odpovědi dva měsíce, kdežto podniky by v důsledku takového výkladu disponovaly delší dobou na přípravu žaloby.

53 Zatřetí Tribunál vycházel z nesprávného výkladu rozsudku ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada (C-122/95, EU:C:1998:94). Na rozdíl od sporného rozhodnutí totiž v rozhodnutí dotčeném ve věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, nebyl určen žádný adresát.

54 Začtvrté bod 38 napadeného rozsudku, ve kterém Tribunál uvedl, že společnosti WEPA mohly subjektivně očekávat zveřejnění sporného rozhodnutí v Úředním věstníku, je v rozporu s kogentní povahou lhůt pro podání žaloby.

55 Spolková republika Německo a společnosti WEPA namítají, že první důvod vedlejších kasačních opravných prostředků není opodstatněný.

Závěry Soudního dvora

56 V rámci prvního důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků Komise zpochybňuje opodstatněnost závěrů Tribunálu uvedených v bodech 36 až 43 napadeného rozsudku. Má za to, že na rozdíl od toho, co Tribunál v těchto bodech rozhodl, lhůta pro podání žaloby na neplatnost sporného rozhodnutí v případě společností WEPA neběžela ode dne zveřejnění uvedeného rozhodnutí v Úředním věstníku, nýbrž ode dne, kdy se tyto společnosti o tomto rozhodnutí skutečně dozvěděly.

57 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že Tribunál v bodech 36 až 43 napadeného rozsudku zamítl námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí a vycházející z údajně opožděného podání žaloby na neplatnost sporného rozhodnutí společnostmi WEPA.

58 Z bodů 36 až 38 tohoto rozsudku vykládaných společně vyplývá, že Tribunál měl za to, že lhůta pro podání žaloby začala v projednávaných věcech běžet ode dne zveřejnění sporného rozhodnutí v Úředním věstníku, ke kterému došlo dne 16. ledna 2019, a shledal, že tato lhůta byla dodržena.

59 Na podporu tohoto závěru Tribunál v bodě 37 napadeného rozsudku připomenul, že kritérium data seznámení se s aktem jakožto počátku lhůty pro podání žaloby je ve vztahu ke kritériím data vyhlášení či zveřejnění aktu nebo data jeho oznámení kritériem podpůrným. Zároveň v bodě 38 téhož rozsudku zdůraznil, že zveřejnění sporného rozhodnutí nebylo podmínkou pro to, aby nabylo účinku, a v Úředním věstníku bylo zveřejněno na základě čl. 32 odst. 3 nařízení 2015/1589, takže společnosti WEPA mohly legitimně očekávat, že toto rozhodnutí bude zveřejněno.

60 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle čl. 263 šestého pododstavce SFEU „[ž]aloby uvedené v tomto článku musí být podány ve lhůtě dvou měsíců, a to podle okolností ode dne vyhlášení příslušného aktu, ode dne jeho oznámení navrhovateli nebo ode dne, kdy se o něm navrhovatel dozvěděl“.

61 Z formulace tohoto ustanovení, zejména z výrazů „podle okolností“ a „nebo“, jasně vyplývá, že počátek lhůty pro podání žaloby se určuje v závislosti na dotčené situaci a že tři kritéria, na jejichž základě může tato lhůta začít běžet, jsou hierarchicky seřazena.

62 Lhůta pro podání žaloby na neplatnost tedy začíná běžet primárně od vyhlášení či zveřejnění aktu nebo ode dne jeho oznámení žalobci. Tato dvě kritéria jsou si v rámci systematiky citovaného ustanovení rovnocenná v tom smyslu, že žádné z těchto kritérií není ve vztahu ke druhému podpůrné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 2017, Portugalsko v. Komise, C-339/16 P, EU:C:2017:384, bod 38).

63 Naproti tomu kritérium data seznámení se s aktem jakožto počátku lhůty pro podání žaloby má, jak správně podotkl Tribunál v bodě 37 napadeného rozsudku, podpůrnou povahu ve vztahu ke kritériím data vyhlášení či zveřejnění aktu nebo data jeho oznámení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, C-122/95, EU:C:1998:94, bod 35), což ostatně není v projednávaných věcech zpochybňováno.

64 V projednávaných věcech bylo sporné rozhodnutí, kterým bylo ukončeno formální vyšetřovací řízení týkající se státní podpory, určené, podle údajů v něm obsažených, dotyčnému členskému státu, a sice Spolkové republice Německo, a bylo tomu členskému státu oznámeno v souladu s čl. 297 odst. 2 třetím pododstavcem SFEU. Zároveň bylo toto rozhodnutí na základě čl. 32 odst. 3 nařízení 2015/1589 zveřejněno v Úředním věstníku.

65 V takovém případě z judikatury Soudního dvora vyplývá, že adresátovi aktu, jemuž měl být akt oznámen, a sice dotyčnému členskému státu, začíná lhůta pro podání žaloby na neplatnost běžet ode dne tohoto oznámení, a to i když je tento akt také zveřejněn v Úředním věstníku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 2017, Portugalsko v. Komise, C-339/16 P, EU:C:2017:384, bod 37).

66 Naproti tomu z doslovného, teleologického a kontextuálního výkladu čl. 263 šestého pododstavce SFEU ve spojení s judikaturou Soudního dvora vyplývá, že ostatním zúčastněným stranám, jako jsou společnosti WEPA, začíná lhůta pro podání žaloby na neplatnost běžet ode dne zveřejnění aktu v Úředním věstníku, a to i tehdy, kdy základem pro takové zveřejnění není čl. 297 odst. 2 druhý pododstavec SFEU, nýbrž ustanovení sekundárního práva, jako je čl. 32 odst. 3 nařízení 2015/1589.

67 Zaprvé je totiž třeba konstatovat, že znění čl. 263 šestého pododstavce SFEU odkazuje na „vyhl[ašová]ní“ či zveřejňování aktů obecně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. září 2013, PPG a SNF v. ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, bod 31). Ve formulaci tohoto ustanovení není uvedený pojem spojen s žádnou konkrétní podmínkou, zejména co do právního základu publikační povinnosti

68 V této souvislosti je pravda, jak tvrdí Komise, že Soudní dvůr zejména rozhodl, že pojem „vyhlášení“ ve smyslu čl. 263 šestého pododstavce SFEU označuje takové vyhlášení či zveřejnění v Úředním věstníku, které je podmínkou pro vstup aktu v platnost a je stanoveno Smlouvou o FEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 2017, Portugalsko v. Komise, C-339/16 P, EU:C:2017:384, bod 36; usnesení ze dne 31. ledna 2019, Iordăchescu v. Parlament a další, C-426/18 P, EU:C:2019:89, bod 22, a ze dne 5. září 2019, Fryč v. Komise, C-230/19 P, EU:C:2019:685, bod 15).

69 Z toho ovšem nelze, ačkoli má Komise opačný názor, vyvodit, že by se pojem „vyhlášení“ ve smyslu čl. 263 šestého pododstavce SFEU omezoval jen na tento případ.

70 Judikaturu citovanou v bodě 68 tohoto rozsudku nelze totiž vykládat izolovaně, protože je součástí judikatury Soudního dvora vykládající pojem „vyhlášení“ ve smyslu čl. 263 šestého pododstavce SFEU široce. Pod tento pojem tak spadá, vedle případu uvedeného v bodě 68 výše, i zveřejnění napadeného aktu v Úředním věstníku, jehož základem je nikoli povinnost uložená Smlouvou, nýbrž buď ustálená praxe orgánů Evropské unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, C-122/95, EU:C:1998:94, body 36 a 39), nebo takové ustanovení sekundárního práva, jako je čl. 32 odst. 3 nařízení 2015/1589 (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 25. listopadu 2008, S.A.BA.R. v. Komise, C-501/07 P, EU:C:2008:652, bod 23), anebo dokonce i zveřejnění na internetových stránkách orgánu, instituce nebo jiného subjektu Unie, pokud je stanoveno sekundárním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. září 2013, PPG a SNF v. ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, body 30 až 32).

71 Zadruhé k cílům čl. 263 šestého pododstavce SFEU je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury mají lhůty pro podání žaloby stanovené v tomto ustanovení kogentní povahu, takže účastníci řízení ani soud s nimi nemohou disponovat. Byly zavedeny s cílem zachovat právní jistotu tím, že se zamezí neomezenému zpochybňování unijních aktů zakládajících právní účinky, a bránit jakékoli diskriminaci nebo jakémukoli svévolnému zacházení při výkonu spravedlnosti (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. prosince 1967, Muller-Collignon v. Komise, 4/67, EU:C:1967:51, s. 479; ze dne 23. ledna 1997, Coen, C-246/95, EU:C:1997:33, bod 21; usnesení ze dne 16. listopadu 2010, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. Komise, C-73/10 P, EU:C:2010:684, bod 52, a ze dne 31. ledna 2019, Iordăchescu v. Parlament a další, C-426/18 P, EU:C:2019:89, bod 21).

72 U takového rozhodnutí, jako je sporné rozhodnutí, kterým se ukončuje formální vyšetřovací řízení týkající se státní podpory, je přitom patrné, že na rozdíl od data, kdy se žalobce o aktu dozvěděl, lze datum zveřejnění aktu v Úředním věstníku v zájmu právní jistoty objektivně a s jistotou doložit ve vztahu ke všem zúčastněným stranám, jimž akt nebyl oznámen. V tomto ohledu je bezvýznamné, že se tyto zúčastněné strany mohly o tomto aktu dozvědět před jeho zveřejněním.

73 To ostatně vysvětluje, proč má v obecné systematice čl. 263 šestého pododstavce SFEU a v zájmu právní jistoty datum vyhlášení či zveřejnění přednost před datem seznámení se s aktem, které je, jak bylo připomenuto v bodě 63 tohoto rozsudku, podpůrným kritériem pro určení počátku lhůty pro podání žaloby. S Komisí, která *de facto* navrhuje obrátit vztah mezi těmito dvěma kritérii uvedenými v čl. 263 šestém pododstavci SFEU, se tedy nelze ztotožnit.

74 Výklad provedený v bodech 66 a 70 tohoto rozsudku navíc může, ačkoli Komise tvrdí opak, zabránit jakékoli diskriminaci nebo jakémukoli svévolnému zacházení při výkonu spravedlnosti, a tím zajistit rovnosti zbraní příjemců státní podpory a konkurenčních podniků. Všem zúčastněným stranám totiž lhůta pro podání žaloby začíná běžet v týž den, a sice v den zveřejnění rozhodnutí v Úředním věstníku. Komise se vzhledem k tomu, že je autorkou takového rozhodnutí a odpovídá za jeho zveřejnění v Úředním věstníku, nemůže platně dovolávat údajné nerovnosti zbraní ve svůj neprospěch.

75 Co se zatřetí kontextu týče, ani struktura Smluv není oporou pro Komisí prosazovanou těsnou paralelu mezi pojmem „vyhlášení“ použitým v čl. 263 šestém pododstavci SFEU a pojmem „vyhlášení“ použitým v čl. 297 odst. 2 druhém pododstavci SFEU. V tomto ohledu postačí totiž konstatovat, že i když jsou tato dvě ustanovení součástí hlavy I části šesté Smlouvy o FEU, předmět jejich úpravy není týž. První ze zmíněných ustanovení je totiž součástí kapitoly 1 věnované orgánům, a konkrétně oddílu 5 věnovaného Soudnímu dvoru Evropské unie, kdežto druhé z nich je součástí kapitoly 2 věnované unijním právním aktům a postupům jejich přijímání.

76 Ze všech těchto důvodů je třeba dospět k závěru, že Tribunál v bodech 36 až 43 napadeného rozsudku správně rozhodl, že lhůta pro podání žaloby začala pro společnosti WEPA běžet dnem zveřejnění sporného rozhodnutí v Úředním věstníku.

77 První důvod vedlejších kasačních opravných prostředků musí proto být jako neopodstatněný zamítnut.

Ke druhému důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků

Argumentace účastnic řízení

78 V rámci druhého důvodu vzneseného na podporu vedlejších kasačních opravných prostředků Komise vytýká Tribunálu, že se v bodě 41 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení.

79 Tribunál závěrem vysloveným v tomto bodě, a sice že „nebylo prokázáno, že se v projednávané věci [společnosti WEPA] ‚věrohodně' seznámily s[e sporným] rozhodnutím" před jeho zveřejněním, zkreslil skutkový stav a důkazy. S ohledem na skutečnosti uvedené Komisí před Tribunálem je totiž zjevné, že tyto společnosti se dozvěděly o existenci sporného rozhodnutí před jeho zveřejněním v Úředním věstníku, nejpozději dne 26. září 2018.

80 Spolková republika Německo a společnosti WEPA mají za to, že první důvod vedlejších kasačních opravných prostředků není opodstatněný a druhý důvod vedlejších kasačních opravných prostředků je pro účely rozhodnutí o projednávaných kasačních opravných prostředcích irelevantní. Tyto společnosti dodávají, že tento druhý důvod je v každém případě rovněž neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

81 Tribunál v bodě 41 napadeného rozsudku poukázal na to, že „v každém případě nebylo prokázáno, že se v projednávané věci [společnosti WEPA] ‚věrohodně' seznámily s[e sporným] rozhodnutím".

82 V této souvislosti výraz „v každém případě" napovídá tomu, že jde o *obiter dictum* napadeného rozsudku. Podle ustálené judikatury přitom argumenty směřující proti doplňujícímu odůvodnění rozhodnutí Tribunálu nemohou vést ke zrušení tohoto rozhodnutí, a jsou tedy irelevantní (rozsudek ze dne 21. prosince 2023, United Parcel Service v. Komise, C-297/22 P, EU:C:2023:1027, bod 55 a citovaná judikatura).

83 Druhý důvod vedlejších kasačních opravných prostředků musí proto být jako irelevantní zamítnut.

84 V důsledku toho je třeba vedlejší kasační opravné prostředky zamítnout v celém rozsahu.

K hlavním kasačním opravným prostředkům

85 Společnosti WEPA uplatňují na podporu kasačního opravného prostředku ve věci C-795/21 P dva důvody, z nichž první vychází ze zkreslení skutkového stavu a z nezohlednění obsahu a dosahu vnitrostátního práva a druhý z nedodržení podmínek pro existenci státní podpory poskytnuté „ze státních prostředků" ve smyslu tohoto ustanovení.

86 Spolková republika Německo, podporovaná společnostmi WEPA, uplatňuje na podporu kasačního opravného prostředku ve věci C-796/21 P jediný důvod, který vychází z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU. Tento důvod se v podstatě shoduje s druhým důvodem vzneseným společnostmi WEPA, podporovanými Spolkovou republikou Německo, na podporu kasačního opravného prostředku ve věci C-795/21 P.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-795/21 P

Argumentace účastnic řízení

87 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku společnosti WEPA vytýkají Tribunálu, že zkreslil skutkový stav a nezohlednil obsah a dosah vnitrostátního práva. Tento důvod je formálně rozčleněn do tří částí.

88 V rámci první části společnosti WEPA tvrdí, že Tribunál v bodech 12, 66, 93 a 99 napadeného rozsudku nesprávně konstatoval, že BNetzA závazně stanovovala výši sporného příplatku. V tomto ohledu z bodů 61, 75 a 123 odůvodnění sporného rozhodnutí vyplývá, že výši tohoto příplatku stanovovali provozovatelé sítí. To platí i pro rok 2012, ve kterém uvedený příplatek tito provozovatelé vybírali poprvé. BNetzA výši tohoto příplatku nikdy nestanovovala. V roce 2012 se BNetzA omezila na provedení odhadu celkové částky ztrát utrpěných provozovateli sítí, ale výši sporného příplatku nestanovila, jelikož jeho stanovení vyžadovalo zohlednění jiných skutečností.

89 V rámci druhé části společnosti WEPA v podstatě zpochybňují bod 93 napadeného rozsudku. Na rozdíl od toho, co v uvedeném bodě konstatoval Tribunál, BNetzA neukládala provozovatelům přenosové soustavy „velmi podrobnou metodiku výpočtu“ sporného příplatku. Konstatování Tribunálu tak naráží na body 61, 75 a 123 odůvodnění sporného rozhodnutí. Pokyny BNetzA byly velmi obecné a týkaly se předpokládaných ztrát příjmů v průběhu následujícího roku. Neobsahovaly žádný požadavek na konkrétní způsob, jakým měli provozovatelé přenosové soustavy vypočítávat na základě předpokládaných ztrát příjmů sporný příplatek.

90 V rámci třetí části společnosti WEPA Tribunálu vytýkají, že zkreslil skutkový stav, když v bodech 93, 94, 99 a 106 a následujících napadeného rozsudku uvedl, že ztráty příjmů byly v plném rozsahu pokryty sporným příplatkem. Vnitrostátní právo mělo na zřeteli jen otázku vymáhání pohledávek vůči spotřebitelům základního zatížení osvobozeným od příplatku, které nemohly být vymoženy z důvodu platební neschopnosti těchto spotřebitelů, s tím, že vylučovalo, aby takové pohledávky byly pokryty sporným příplatkem. Ztráty spojené s platební neschopností těchto spotřebitelů tak provozovatelé sítí kryli z vlastních zdrojů, a nikoli ze státních prostředků. Kromě toho museli provozovatelé sítí nést i další náklady, a sice kapitálové náklady a správní poplatky hrazené agentuře BNetzA.

91 V replice poukazují společnosti WEPA i na nedostatek odůvodnění, kterým jsou podle nich stiženy body 94, 99 a 106 a následující napadeného rozsudku, jelikož Tribunál srozumitelně, byť jen stručně, neodůvodnil, proč by ztráty příjmů provozovatelů sítí nepokryté sporným příplatkem neměly být zohledněny.

92 Komise má za to, že všechny tři části prvního důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-795/21 P jsou zjevně neopodstatněné a některé argumenty jsou v každém případě nepřípustné.

Závěry Soudního dvora

93 Předně v souvislosti s argumenty poukazujícími na pochybení Tribunálu při rozboru německého práva je třeba připomenout, že z čl. 256 odst. 1 druhého pododstavce SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že kasační opravný prostředek je omezen na právní otázky. Ke zjištění a posouzení relevantního skutkového stavu, jakož i k hodnocení důkazů, je tedy příslušný pouze Tribunál. Posuzování těchto skutečností

a hodnocení těchto důkazů tedy s výhradou případu jejich zkreslení nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek ze dne 4. března 2021, Komise v. Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, bod 46 a citovaná judikatura).

94 Pokud jde tedy o přezkum, v rámci kasačního opravného prostředku, závěrů Tribunálu týkajících se vnitrostátního práva, které v oblasti státních podpor představují posouzení skutkového stavu, Soudní dvůr je oprávněn pouze ověřit, zda došlo ke zkreslení tohoto práva (rozsudky ze dne 3. dubna 2014, Francie v. Komise, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 79, jakož i ze dne 14. prosince 2023, Komise v. Amazon.com a další, C-457/21 P, EU:C:2023:985, bod 20 a citovaná judikatura). Zkreslení musí zjevně vyplývat z písemností ve spise, aniž je nutné provést nové posouzení skutkového stavu a důkazů (rozsudek ze dne 3. dubna 2014, Francie v. Komise, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 80).

95 Namítá-li navrhovatel, že Tribunál zkreslil skutkový stav nebo důkazy, musí na základě článku 256 SFEU, čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie a čl. 168 odst. 1 písm. d) jednacího řádu Soudního dvora přesně uvést skutečnosti, které Tribunál zkreslil, a prokázat pochybení v analýze, která podle něj vedla Tribunál ke zkreslení (rozsudky ze dne 30. listopadu 2016, Komise v. Francie a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 99 a citovaná judikatura, a ze dne 28. dubna 2022, Yieh United Steel v. Komise, C-79/20 P, EU:C:2022:305, bod 53).

96 První důvod kasačního opravného prostředku společností WEPA, vycházející ze zkreslení vnitrostátního práva a skutkového stavu, bude proto třeba zkoumat s ohledem na uvedené úvahy.

97 K první části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je třeba zaprvé konstatovat, že tvrzení těchto společností, podle kterého Tribunál zkreslil skutkový stav, když měl za to, že BNetzA závazně stanovovala výši sporného příplatku, spočívá na nesprávném výkladu napadeného rozsudku.

98 Z výkladu bodů 12, 66, 93 a 99 napadeného rozsudku, které jsou tímto tvrzením zpochybněny, v jejich vzájemné souvislosti totiž jednoznačně vyplývá, že Tribunál měl za to, že sporný příplatek měli stanovovat provozovatelé přenosové soustavy na základě metodiky stanovené BNetzA, přičemž pro rok 2012 stanovila celkovou výši tohoto příplatku řečená agentura. Tento výklad výslovně vyplývá z bodu 66 uvedeného rozsudku. Neuvedení přívlastku „celkovou“ v bodě 12 napadeného rozsudku je v tomto ohledu irelevantní, jelikož Tribunál v odůvodnění téhož rozsudku jasně vycházel ze zohlednění počáteční celkové výše. Stejně tak v bodě 93 napadeného rozsudku Tribunál zmínil stanovení počáteční výše sporného příplatku pro rok 2012, u níž lze snadno pochopit, že se jedná o celkovou výši, a pro následující rok pak metodiku výpočtu tohoto příplatku stanovenou BNetzA. Jediné místo, kde je zmíněn „sporný příplatek, jak jej vyčíslilo rozhodnutí BNetzA (pro rok 2012)“, v bodě 99 napadeného rozsudku nemůže vést k odlišnému závěru, jelikož tuto formulaci, byť nepřesnou, lze bez potíží chápat jako odkaz na celkovou výši tohoto příplatku, což potvrzuje celostní výklad napadeného rozsudku. Bod 99 napadeného rozsudku navíc zmiňuje i metodiku stanovenou BNetzA pro rok 2013.

99 Z bodů 61, 75 a 123 odůvodnění sporného rozhodnutí, na které společnosti WEPA odkazují, nelze vyvodit žádný jiný závěr. Z těchto bodů totiž vyplývá, že provozovatelé přenosové soustavy museli sice stanovovat konkrétní výši sporného příplatku, avšak Komise zároveň poukázala na to, stejně jako Tribunál, že v tomto ohledu musí dodržovat rámec a metodiku, které vytyčila BNetzA.

100 Zadruhé je třeba uvést, že pokud společnosti WEPA trvají v rámci tohoto tvrzení týkajícího se stanovování sporného příplatku na tom, že provozovatelé sítí měli prostor pro rozhodování, znamená jejich argumentace zpochybnění způsobu, jakým byl posouzen skutkový stav, aniž prokázaly zkreslení, což v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 93 tohoto rozsudku nespadá do pravomoci Soudního dvora ve fázi kasačního opravného prostředku.

101 Ke druhé části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je třeba konstatovat, že Tribunál v bodě 93 napadeného rozsudku uvedl, že „pro druhý rok uplatňování režimu stanovilo rozhodnutí BNetzA [z roku 2011] velmi podrobnou metodiku výpočtu [sporného] příplatku“. Dodal, že podle této metodiky „museli provozovatelé přenosové soustavy určit jednak očekávanou ztrátu příjmů vyplývající z[e sporného] osvobození v porovnání s úplným zaplacením síťových poplatků a jednak očekávanou spotřebu za účelem určení výše sporného příplatku za kilowatthodinu s přihlédnutím k příjmům dosaženým během předposledního roku“ a dále že „museli provozovatelé přenosové soustavy každoročně upravit výši sporného příplatku na základě skutečné potřeby finančních zdrojů za předchozí rok“. V těchto závěrech jsou v podstatě převzaty body 37 a 39 odůvodnění sporného rozhodnutí.

102 V tomto ohledu je nesporné, že společnosti WEPA zpochybňují nikoli specificky tento popis metodiky výpočtu sporného příplatku, nýbrž to, že je tato metodika kvalifikována jako „velmi podrobná“. Taková kvalifikace by ovšem, i kdyby byla nesprávná, neměla žádný dopad na analýzu uvedené metodiky jako takové, kterou provedl Tribunál. Tribunálu tedy nelze vytýkat, že by v tomto ohledu zkreslil vnitrostátní právo.

103 Co se argumentů společností WEPA týkajících se prostoru provozovatelů přenosové soustavy pro rozhodování při výpočtu sporného příplatku týče, ty v konečném důsledku narážejí na posouzení obsažené v bodě 123 odůvodnění sporného rozhodnutí, podle kterého tito provozovatelé neměli žádný prostor pro rozhodování. Tyto společnosti tedy vyzývají Soudní dvůr, aby provedl nové posouzení metodiky stanovování sporného příplatku, které v případě neexistence zkreslení nespadá do jeho pravomoci ve fázi kasačního opravného prostředku.

104 Ke třetí části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je nutno poukázat na to, že Tribunál se s odkazem na rozhodnutí BNetzA z roku 2011 ztotožnil v bodech 90, 91, 93, 94, 99, 106 a 107 napadeného rozsudku se závěrem, jejž učinila Komise ve sporném rozhodnutí a podle něhož mechanismus sporného příplatku zajišťoval provozovatelům sítí plné vyrovnání ztráty příjmu, kterou utrpěli v důsledku sporného osvobození, jelikož výše uvedeného příplatku byla přizpůsobena částce zdrojů požadovaných v důsledku tohoto osvobození. Zejména v bodě 94 uvedeného rozsudku dodal, že ztráty příjmů z důvodu platební neschopnosti, které hospodářsky nesou provozovatelé distribuční soustavy, nepředstavují ztrátu příjmů ve smyslu dotčeného režimu a jsou odůvodněny tím, že vztahy mezi provozovateli sítí a konečnými poplatníky sporného příplatku jsou soukromoprávní.

105 Tribunál přitom dostatečně vysvětlil důvody, proč odmítl argumenty společností WEPA vycházející z neexistence plného vyrovnání ztráty příjmu vyplývající ze sporného osvobození.

106 Závěr, podle kterého metodika pro stanovení výše sporného příplatku stanovená rozhodnutím BNetzA z roku 2011 měla umožnit pokrýt veškeré náklady spojené se sporným osvobozením, ve své podstatě spadá do skutkového posouzení Tribunálem, které nepřísluší Soudnímu dvoru přezkoumávat ve fázi kasačního opravného prostředku. Totéž platí pro specifickou otázku, zda byly sporným příplatkem skutečně pokryty všechny ztráty a náklady související se sporným

osvobozením, jakož i nedobytné pohledávky spojené s platební neschopností spotřebitelů základního zatížení, kteří v důsledku pochybení využívali sporného osvobození. Společnostem WEPA se přitom v tomto ohledu nepodařilo prokázat žádné zkreslení.

107 S ohledem na všechny výše uvedené důvody je třeba všechny tři části prvního důvodu kasačního opravného prostředku společností WEPA zčásti odmítnout jako nepřípustné a zčásti zamítnout jako neopodstatněné. V důsledku toho je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout v celém rozsahu.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-795/21 P a k jedinému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-796/21 P

108 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-795/21 P společnosti WEPA a v rámci jediného důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-796/21 P Spolková republika Německo vytýkají Tribunálu, že porušil čl. 107 odst. 1 SFEU, neboť dospěl k nesprávnému závěru, že sporné osvobození představuje podporu poskytnutou ze „státních prostředků“ ve smyslu tohoto ustanovení.

109 Jejich argumentace pokrývá v podstatě tři otázky, z nichž první se týká právního kritéria umožňujícího posoudit existenci opatření poskytnutého ze „státních prostředků“, druhá existence povinného odvodu a třetí státní kontroly.

K právnímu kritériu umožňujícímu posoudit existenci opatření poskytnutého ze „státních prostředků“

– *Argumentace účastnic řízení*

110 Společnosti WEPA v rámci první výtky první části a v rámci druhé a třetí výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku a Spolková republika Německo v rámci první části jediného důvodu kasačního opravného prostředku vytýkají Tribunálu, že při posuzování otázky, zda jsou dotčené prostředky státní, uplatnil nesprávné právní kritérium.

111 V první řadě společnosti WEPA v rámci první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku v podstatě tvrdí, že Tribunál měl v bodech 77 až 96 napadeného rozsudku nesprávně za to, že sporný příplatek představuje „poplatek“ či „zdanění“ ve smyslu unijního práva, potažmo podporu poskytnutou ze „státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Podle nich z judikatury Soudního dvora vycházející zejména z rozsudků ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další (C-206/06, EU:C:2008:413); ze dne 19. prosince 2013, Association Vent De Colère! a další (C-262/12, EU:C:2013:851); ze dne 13. září 2017, ENEA (C-329/15, EU:C:2017:671); ze dne 28. března 2019, Německo v. Komise (C-405/16 P, EU:C:2019:268); ze dne 15. května 2019, Achema a další (C-706/17, EU:C:2019:407), a ze dne 16. září 2021, FVE Holýšov I a další v. Komise (C-850/19 P, EU:C:2021:740), vyplývá, že takový „poplatek“ či „zdanění“ existuje jen tehdy, když členský stát jednostranně a aktem veřejné moci uloží platební povinnost adresátovi tohoto aktu. Tribunál přitom v bodě 77 napadeného rozsudku vyšel z odlišného, a tedy nesprávného kritéria, když zkoumal, zda sporný příplatek uložený tímto státem byl v plném rozsahu přenesen zákonnou povinností na konečné poplatníky tohoto příplatku.

112 Tribunál navíc v rozporu s judikaturou Soudního dvora neověřil existenci zákonné platební povinnosti poplatníka.

113 Ve druhé řadě v písemnostech předložených Soudnímu dvoru zpochybnily společnosti WEPA v rámci třetí výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku body 62 a následující, 76, 79 a 110 a Spolková republika Německo body 62 až 64 a 76 napadeného rozsudku, protože Tribunál měl podle nich pro účely určení, zda jsou dotčené prostředky státní, nesprávně za to, že existence povinného odvodu k tíži konečných spotřebitelů nebo zákazníků a existence státní kontroly nad finančními prostředky nebo správci těchto prostředků jsou dva prvky, které „tvoří alternativu“. Podle navrhovatelek jsou tato kritéria naopak kumulativní, jak vyplývá z judikatury vycházející zejména z rozsudků ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další (C-206/06, EU:C:2008:413, body 66, 69, 70, 72 a 75); ze dne 28. března 2019, Německo v. Komise (C-405/16 P, EU:C:2019:268, bod 72); ze dne 15. května 2019, Achema a další (C-706/17, EU:C:2019:407), jakož i ze dne 16. září 2021, FVE Holýšov I a další v. Komise (C-850/19 P, EU:C:2021:740).

114 Společnosti WEPA dále v rámci druhé výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že musí být splněno i třetí kritérium. Z judikatury Soudního dvora v této souvislosti vyplývá, že k tomu, aby bylo možné dospět k závěru o existenci podpory „poskytnuté ze státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, musí být prokázána dostatečně přímá vazba mezi sporným příplatkem a státním rozpočtem. Přitom ani sporné rozhodnutí, ani napadený rozsudek neobsahují žádné informace umožňující dospět k závěru, že sporný příplatek takovou vazbu na státní rozpočet vykazuje. Ze zjištění Komise a Tribunálu navíc plyne, že ani BNetzA, ani žádný jiný státní orgán nepřevzaly odpovědnost za plné vyrovnání ztrát příjmů.

115 Podle Spolkové republiky Německo je navíc tento výklad Tribunálu, vycházející z alternativnosti kritérií, v rozporu s body 97 až 109 napadeného rozsudku, v nichž Tribunál zkoumal existenci státní kontroly, přestože již dospěl k závěru, že existuje povinný odvod.

116 Ve třetí řadě tento přístup Tribunálu nemá podle Spolkové republiky Německo oporu ani v článcích 30 a 110 SFEU, které se týkají především zrušení a zákazu protekcionistických opatření.

117 Ve čtvrté řadě Spolková republika Německo tvrdí, že výklad čl. 107 odst. 1 SFEU, podle kterého je třeba předpokládat, že každé zdanění má státní původ, bez ohledu na cíle sledované tímto ustanovením, je z právního hlediska nesprávný. Tento výklad by vedl k důsledku, se kterým Smlouvy nepočítají, a sice že by jakákoli regulace tržních cen vedla k využití státních prostředků, a musela by tak být oznámena v souladu s článkem 108 SFEU. Taková regulace přitom spadá do působnosti volného pohybu zboží, a nikoli do působnosti pravidel týkajících se státních podpor.

118 Komise zpochybňuje opodstatněnost druhé výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku společností WEPA a má za to, že první část a třetí výtka druhé části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, stejně jako první část jediného důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo, jsou jako takové irelevantní.

– *Závěry Soudního dvora*

119 Společnosti WEPA a Spolková republika Německo Tribunálu v podstatě vytýkají, že pro zjištění, zda částky vyplývající ze sporného příplatku pocházejí ze „státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, uplatnil nesprávné právní kritérium.

120 Podle ustálené judikatury platí, že kvalifikace jako „státní podpora“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU předpokládá splnění čtyř podmínek, a sice že existuje státní zásah nebo zásah „ze státních prostředků“, že tento zásah může ovlivnit obchod mezi členskými státy, uvedený zásah poskytuje selektivní výhodu svému příjemci, a tentýž zásah narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 31 a citovaná judikatura).

121 U první z těchto podmínek z ustálené judikatury vyplývá, že opatření může být kvalifikováno jako státní zásah nebo jako podpora poskytnutá „ze státních prostředků“, pokud je opatření zaprvé poskytnuto přímo nebo nepřímo z těchto prostředků, a zadruhé je opatření přičitatelné členskému státu (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 32 a citovaná judikatura).

122 Konkrétně v souvislosti s podmínkou, aby zvýhodnění bylo poskytnuto „ze státních prostředků“, Soudní dvůr v rámci své judikatury vyvodil dvě kritéria umožňující doložit, že finanční prostředky, jejichž prostřednictvím je na základě vnitrostátních právních předpisů poskytnuta cenová výhoda, jsou „státními prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, body 34, 38, 39 a 42).

123 V této souvislosti je třeba v první řadě konstatovat, že finanční prostředky pocházející z daní nebo jiných povinných odvodů podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, jsou „státními prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 38).

124 Podle judikatury Soudního dvora, která upřesňuje toto kritérium, se částky vyplývající z příplatku k ceně uloženého státem odběratelům elektřiny podobají dani, která zatěžuje elektřinu, a pocházejí ze „státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Finanční prostředky mohou být považovány za „státní“ tehdy, pokud pocházejí z povinných příspěvků uložených právními předpisy dotyčného členského státu a jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, a to bez ohledu na to, zda mechanismus financování spadá v úzkém slova smyslu do kategorie odvodu daňové povahy ve vnitrostátním právu. Naproti tomu nestačí, aby provozovatelé sítí přenesli do prodejní ceny elektřiny svým koncovým zákazníkům dodatečné náklady způsobené jejich povinností vykupovat elektřinu vyrobenou z určitých zdrojů energie za sazby stanovené zákonem, jestliže tato kompenzace vyplývá nikoli ze zákonné povinnosti, nýbrž pouze z praxe. V takovém případě by totiž odvod nemohl být považován za povinný (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, body 34 až 37 a citovaná judikatura).

125 Ve druhé řadě skutečnost, že částky zůstávají neustále pod veřejnou kontrolou, a tudíž jsou k dispozici příslušným vnitrostátním orgánům, stačí k tomu, aby byly kvalifikovány jako „státní prostředky“ ve smyslu tohoto ustanovení (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 39 a citovaná judikatura).

126 Kritéria uvedená v bodech 123 a 125 tohoto rozsudku představují alternativní kritéria umožňující určit, že opatření je poskytnuto „ze státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 42), jak uznala Spolková republika Německo na jednání v odpovědi na otázku Soudního dvora na dosah rozsudku ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES (C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1).

127 Z toho zaprvé vyplývá, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když měl v bodech 62 až 64 a 76 napadeného rozsudku za to, skutečnost, že prostředky jsou státní ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, lze doložit dvěma alternativními podmínkami, z nichž jedna se týká existence povinného odvodu k tíži konečných spotřebitelů nebo zákazníků a druhá státní kontroly nad správou systému, a zejména nad finančními prostředky nebo správci těchto prostředků. S ohledem na odpovědi podané Spolkovou republikou Německo na jednání musí být všechny argumenty tohoto členského státu směřující ke zpochybnění tohoto závěru odmítnuty.

128 Argumenty společností WEPA, podle nichž judikatura Soudního dvora nezavedla alternativní kritéria, jsou založeny právě na judikatuře Soudního dvora, kterou Soudní dvůr shrnul v rozsudku ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES (C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1), a z níž vyvodil existenci dvou alternativních kritérií. Ani tyto argumenty tudíž nemohou obstát.

129 Pokud společnosti WEPA tvrdí, že Tribunál měl uplatnit širší pojetí pojmu „poplatek“ či „zdanění“ jako jednostranně a aktem veřejné moci uloženou platební povinnost, jakož i kritérium dostatečně přímé vazby sporného příplatku na státní rozpočet, je nutno konstatovat, že v souladu s judikaturou Soudního dvora uvedenou v bodech 123 až 125 tohoto rozsudku žádná z možností, které Tribunál právem zvolil, takové pojetí ani takové kritérium nezahrnuje. Existence povinného odvodu ve smyslu judikatury uvedené v bodě 123 tohoto rozsudku musí být posouzena s ohledem na prvky uvedené v bodě 124 tohoto rozsudku. Ty určila judikatura Soudního dvora citovaná v bodech 55 až 62 napadeného rozsudku a zrekapitulovaná v bodech 34 až 37 rozsudku ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES (C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1), což v rámci projednávaných kasačních opravných prostředků nebylo specificky zpochybněno. Tribunál se tím, že ověřil, jak uvedl v bodech 76 a 77 napadeného rozsudku, zda byl sporný příplatek uložen státem a zda byl v plném rozsahu přenesen zákonnou povinností na konečné poplatníky tohoto příplatku, touto judikaturou řídil.

130 Zadruhé na rozdíl od toho, co tvrdí Spolková republika Německo, nelze Tribunálu vytýkat, že poté, co v bodě 96 napadeného rozsudku konstatoval existenci parafiskální daně, resp. povinného odvodu zahrnujícího použití státních prostředků, považoval za účelné zkoumat v bodech 97 až 109 rozsudku existenci státní kontroly nad prostředky vybranými z titulu sporného příplatku nebo nad provozovateli sítí.

131 Je pravda, že si Tribunál mohl ušetřit zkoumání existence státní kontroly, jelikož obě kritéria, která posuzoval, jsou alternativní. Nic ovšem nebránilo tomu, aby Tribunál zejména z důvodů řádného výkonu spravedlnosti rozvedl pro úplnost svou argumentaci úvahami o existenci státní kontroly, stejně jako dříve Soudní dvůr v bodě 41 rozsudku ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES (C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1).

132 Zatřetí pokud Spolková republika Německo tvrdí, že předpoklad, že každé zdanění má státní původ, je v rozporu s cíli čl. 107 odst. 1 SFEU, je třeba konstatovat, že její argumentace je založena na nesprávném východisku a výkladu napadeného rozsudku.

133 Jak totiž vyplývá z bodu 123 tohoto rozsudku, „státními prostředky“ ve smyslu tohoto ustanovení mohou být nikoli finanční prostředky pocházející z jakéhokoli poplatku či zdanění, ale jen ty, které pocházejí z povinného odvodu stanoveného vnitrostátními právními předpisy a na základě těchto předpisů spravovaného a rozdělovaného. Kromě toho, jak bylo uvedeno v bodě 129 tohoto rozsudku, se Tribunál zabýval, jak vyplývá z bodů 76 a 77 napadeného rozsudku, právě ověřováním toho, zda byl sporný příplatek uložen státem a zda byl v plném rozsahu přenesen zákonnou povinností na konečné poplatníky tohoto příplatku.

134 Začtvrté je k argumentaci Spolkové republiky Německo ohledně článků 30 a 110 SFEU třeba konstatovat, že Tribunál v bodě 85 napadeného rozsudku, v *obiter dicti* uvedeném výrazem „[k]romě toho“, judikaturu týkající se těchto ustanovení zohlednil. Vyvodil z ní, že postavení poplatníka poplatku není významné, pokud se poplatek týká dotčeného výrobku nebo činnosti nezbytné ve vztahu k tomuto výrobku. Dodal, že rozhodující skutečností v tomto ohledu je nikoli to, že entity, které poplatek vybraly, jsou pouze povinné provést nákup ze svých vlastních finančních prostředků, ale že jsou státem zmocněny ke správě státních prostředků.

135 Vzhledem k tomu, že řečený bod obsahuje *obiter dictum*, je argumentace spočívající v jeho kritice irelevantní.

136 V každém případě je nutno konstatovat, že Tribunál odkázal na judikaturu k článkům 30 a 110 SFEU nikoli pro účely posouzení sporného příplatku vzhledem k některému z těchto ustanovení, ale proto, aby podpořil své závěry stran tohoto příplatku vzhledem k čl. 107 odst. 1 SFEU. Nelze mu vytýkat, že by si spletl dva odlišné právní režimy založené jeden na dvou prvně uvedených ustanoveních Smlouvy o FEU a druhý na třetím z nich.

137 Konečně argumenty společností WEPA vycházející v projednávané věci z neexistence platební povinnosti uložené konečným spotřebitelům elektřiny a z neexistence vyrovnání ztrát příjmů, uvedené v bodech 112 a 114 tohoto rozsudku, souvisejí s přezkumem opodstatněnosti závěrů Tribunálu stran existence povinného odvodu. Budou proto projednány v rámci tohoto přezkumu.

138 Z výše uvedených důvodů vyplývá, s výhradou vyjádřenou v předchozím bodě, že první část a druhou a třetí výtku druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku společností WEPA a první část jediného důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo je třeba zamítnout jako zčásti irelevantní a zčásti neopodstatněné.

K existenci povinného odvodu

– *Argumentace účastnic řízení*

139 Společnosti WEPA v některých z argumentů zmíněných v bodech 112 a 114 tohoto rozsudku a Spolková republika Německo v rámci druhé části jediného důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že Tribunál v bodech 78 a 82 až 89 napadeného rozsudku nesprávně uplatnil čl. 107 odst. 1 SFEU, když sporný příplatek kvalifikoval jako parafiskální daň nebo povinný odvod.

140 Společnosti WEPA Tribunálu vytýkají, že neověřil existenci zákonné platební povinnosti k tíži poplatníka. Podle jejich názoru není zpochybňováno, že rozhodnutí BNetzA z roku 2011 takovou povinnost neobsahuje ani že toto rozhodnutí není určeno uživatelům sítí, takže povinnost platit sporný příplatek byla čistě smluvní. I za předpokladu, že by na základě tohoto rozhodnutí existovala povinnost vybírat sporný příplatek a přenést jej na uživatele sítí, taková povinnost by nepostačovala ke konstatování použití státních prostředků. BNetzA navíc ani nestanovila výši tohoto příplatku, ani jej nevybírala. Neměla žádnou pravomoc nakládat s vybranými částkami.

141 Společnosti WEPA dále tvrdí, že ani BNetzA, ani žádný jiný státní orgán, jak plyne ze zjištění Komise a Tribunálu, nepřevzaly odpovědnost za plné vyrovnání ztrát příjmů.

142 Spolková republika Německo tvrdí, že Tribunál zejména v bodech 77, 82, 83 a 85 napadeného rozsudku nesprávně konstatoval, že vztah mezi dodavatelem a konečným spotřebitelem elektřiny není rozhodující pro učinění závěru o existenci povinného odvodu, a to z toho důvodu, který je nesprávný, že sporný příplatek není vybírán ze spotřeby elektřiny, nýbrž z užívání sítě. V bodech 84 a 86 až 89 téhož rozsudku Tribunál nesprávně a bez jakéhokoli odůvodnění zmínil odvodovou povinnost, z níž nesprávně vyvodil povinnost platit sporný příplatek na základě vnitrostátního zákona. Vzhledem k tomu, že neexistuje žádná zákonná povinnost platit tento příplatek, mohl být příplatek vybírán toliko na základě občanskoprávních norem. Argumentace Tribunálu, která vedla k uvedenému konstatování a k uvedenému vývodu, je v rozporu s judikaturou Soudního dvora.

143 Komise nesouhlasí s žádným z těchto argumentů a má za to, že argumenty předložené Spolkovou republikou Německo vycházejí z nesprávného výkladu napadeného rozsudku a judikatury Soudního dvora a jsou v každém případě irelevantní.

– *Závěry Soudního dvora*

144 Jak vyplývá z judikatury citované v bodě 123 tohoto rozsudku, finanční prostředky pocházející z daní nebo jiných povinných odvodů podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, jsou „státními prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

145 V projednávaných věcech Tribunál poté, co v bodech 77 až 95 napadeného rozsudku analyzoval sporný příplatek, dospěl v bodě 96 téhož rozsudku k závěru, že tento příplatek znamená použití státních prostředků. Na podporu tohoto závěru uvedl, že rozhodnutí BNetzA z roku 2011 ukládalo provozovatelům distribuční soustavy povinnost vybírat sporný příplatek od uživatelů soustavy a převádět odpovídající příjmy provozovatelům přenosové soustavy. Měl rovněž za to, že mechanismus tohoto příplatku zajišťoval provozovatelům sítí plné vyrovnání ztráty příjmu, kterou utrpěli z důvodu sporného osvobození, jelikož výše uvedeného příplatku byla přizpůsobena částce zdrojů požadovaných v důsledku řečeného osvobození. Zdůraznil také, že tato částka byla stanovena podle metodiky stanovené rozhodnutím BNetzA z roku 2011 s tím, že pro rok 2012 byla počáteční výše tohoto příplatku stanovena tímto rozhodnutím.

146 V první řadě společnosti WEPA a Spolková republika Německo tvrdí, že Tribunál nesprávně konstatoval existenci povinnosti platit sporný příplatek na straně konečných spotřebitelů, které nadto nesprávně definoval tak, že zahrnují uživatele sítí.

147 Zaprvé stran určení konečných poplatníků sporného příplatku měl Tribunál v bodě 82 napadeného rozsudku za to, že se tento příplatek týkal jen vztahu mezi provozovateli sítí a uživateli sítí, jelikož byl vybírán nikoli v důsledku spotřeby elektřiny, nýbrž v důsledku užívání sítě. V bodě 83 rozsudku z toho vyvodil, že otázka, zda byli dodavatelé elektřiny zase povinni přenést uvedený příplatek na konečné spotřebitele elektřiny, je irelevantní. Měl totiž za to, že konečnými poplatníky příplatku byli uživatelé sítí, tedy sami dodavatelé a koneční spotřebitelé přímo připojení do sítě, a nikoli ostatní koneční spotřebitelé.

148 V této souvislosti je třeba konstatovat, že závěr, že sporný příplatek je vybírán v důsledku užívání sítě, i závěr, že za uživatele sítí je třeba považovat i konečné spotřebitele, spadají do posouzení skutkového stavu. V souladu s judikaturou připomenutou v bodě 93 tohoto rozsudku přitom Soudnímu dvoru nepřísluší takové posouzení přezkoumávat, není-li namítáno zkreslení.

149 Zadruhé v souvislosti s platební povinností na straně uživatelů z bodů 84 a 86 až 88 napadeného rozsudku vyplývá, že se Tribunál ztotožnil s posouzením Komise, podle kterého rozhodnutí BNetzA z roku 2011 ukládalo provozovatelům distribuční soustavy povinnost vybrat a přenést sporný příplatek a stanovilo, že příjmy z tohoto příplatku budou měsíčně převáděny jednotlivým provozovatelům přenosové soustavy. Na základě toho dospěl k závěru, že sporný příplatek zavedený správním orgánem prostřednictvím regulačního opatření byl pro uživatele sítí závazný.

150 Ze skutkových zjištění učiněných Tribunálem tedy vyplývá, že Soudnímu dvoru nepřísluší přezkoumávat, zda rozhodnutí BNetzA z roku 2011 skutečně ukládalo provozovatelům distribuční soustavy povinnost vybírat sporný příplatek od uživatelů sítí. S ohledem na skutková zjištění učiněná Tribunálem v bodech 12, 66 a 93 napadeného rozsudku je rovněž nesporné, že Soudnímu dvoru nepřísluší přezkoumávat, zda toto rozhodnutí stanovilo metodiku, podle které musí výši sporného příplatku stanovovat každoročně provozovatelé přenosové soustavy.

151 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 124 tohoto rozsudku je přitom třeba mít za to, že částky pocházející z povinného odvodu, který je, stejně jako sporný příplatek, uložen regulačním opatřením, v němž jsou identifikovány entity, byť soukromé, pověřené výběrem tohoto odvodu od poplatníků, rovněž identifikovaných tímto opatřením, a jež vymezuje metodiku, byť obecnou, pro stanovení výše řečeného odvodu a jeho každoroční aktualizaci, pocházejí ze „státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Konkrétně vzhledem k tomu, že základem tohoto odvodu je regulační opatření, které ukládá provozovatelům sítí povinnost jej vybírat, nelze tvrdit, že uvedený odvod vychází z pouhé praxe.

152 V tomto ohledu je bezvýznamné, že regulační opatření stanoví jen povinnost vybírat sporný příplatek, která spočívá na provozovatelích sítí, aniž výslovně popisuje povinnost platit tento příplatek, jež by spočívala na uživatelích sítí. Užitečný účinek zákonné povinnosti vybírat uvedený příplatek s sebou totiž nutně nese symetrickou povinnost poplatníků tento poplatek platit.

153 Ve druhé řadě v souvislosti s náhradou nákladů způsobených sporným osvobozením, na které poukazují společnosti WEPA, je nutno připomenout, že Tribunál s odkazem na rozhodnutí BNetzA z roku 2011 učinil v bodech 90, 91 a 94 napadeného rozsudku závěr, v němž se ztotožnil se závěrem, jejž učinila Komise ve sporném rozhodnutí a podle něhož mechanismus sporného příplatku zajišťoval provozovatelům sítí plné vyrovnání ztráty příjmu, kterou utrpěli v důsledku sporného osvobození, jelikož výše uvedeného příplatku byla přizpůsobena částce zdrojů požadovaných v důsledku tohoto osvobození.

154 Jak přitom bylo již konstatováno v bodě 106 tohoto rozsudku, závěr, podle kterého metodika pro stanovení výše sporného příplatku stanovená rozhodnutím BNetzA z roku 2011 měla umožnit pokrýt veškeré náklady spojené se sporným osvobozením, spadá do skutkového posouzení Tribunálem, které v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 93 tohoto rozsudku nepřísluší Soudnímu dvoru přezkoumávat ve fázi kasačního opravného prostředku, není-li namítáno zkreslení.

155 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba argumenty společností WEPA a druhou část jediného důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo zčásti odmítnout jako nepřípustné a zčásti zamítnout jako neopodstatněné.

Ke státní kontrole

– *Argumentace účastnic řízení*

156 Společnosti WEPA v rámci první výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku a Spolková republika Německo v rámci třetí části jediného důvodu kasačního opravného prostředku Tribunálu v podstatě vytýkají, že se dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že prostředky pocházející ze sporného příplatku podléhají státní kontrole.

157 Komise má za to, že tato první výtka i tato třetí část jsou neopodstatněné a v každém případě irelevantní.

– *Závěry Soudního dvora*

158 Jak vyplývá z judikatury citované v bodech 122 až 126 tohoto rozsudku, existence daní nebo jiných povinných odvodů podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, a existence státní kontroly nad dotčenými částkami jsou dvě alternativní kritéria umožňující identifikovat „státní prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

159 V projednávaných věcech Tribunál v bodě 96 napadeného rozsudku konstatoval, že sporný příplatek představuje parafiskální daň nebo povinný odvod a znamená použití „státních prostředků“ ve smyslu této judikatury. Jak vyplývá z bodů 144 až 155 tohoto rozsudku, společnosti WEPA a Spolková republika Německo neprokázaly, že by toto konstatování Tribunálu bylo stiženo nesprávným právním posouzením.

160 Uvedené konstatování je přitom samo o sobě dostatečné k tomu, aby bylo možné mít za to, že dotčené opatření bylo poskytnuto ze státních prostředků ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, aniž je třeba zkoumat, zda dotčené částky byly pod státní kontrolou.

161 První výtka druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku společností WEPA a třetí část jediného důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo jsou tudíž irelevantní.

162 Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že druhý důvod kasačního opravného prostředku ve věci C-795/21 P i jediný důvod kasačního opravného prostředku ve věci C-796/21 P je třeba zamítnout v celém rozsahu.

163 Vzhledem k tomu, že všechny důvody vznesené na podporu hlavních kasačních opravných prostředků ve věcech C-795/21 P a C-796/21 P byly zamítnuty, je v celém rozsahu třeba zamítnout i tyto kasační opravné prostředky jako takové.

K nákladům řízení

164 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora platí, že není-li kasační opravný prostředek opodstatněný, Soudní dvůr rozhodne o nákladech řízení. Podle čl. 138 odst. 1 a 2 tohoto jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 tohoto

jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval, a je-li neúspěšných účastníků řízení více, rozhodne Soudní dvůr o rozdělení nákladů řízení.

165 V projednávaném případě neměly společnosti WEPA úspěch co do hlavního kasačního opravného prostředku ve věci C-795/21 P a Spolková republika Německo co do hlavního kasačního opravného prostředku ve věci C-796/21 P a Komise neměla úspěch co do vedlejších kasačních opravných prostředků v obou těchto věcech.

166 Za těchto podmínek budou okolnosti projednávaných věcí spravedlivě zohledněny rozhodnutím, že každá z účastnic řízení ponese vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) Hlavní kasační opravné prostředky i vedlejší kasační opravné prostředky se zamítají.

2) WEPA Hygieneprodukte GmbH, WEPA Deutschland GmbH & Co. KG, Spolková republika Německo a Evropská komise ponesou vlastní náklady řízení.

Podpisy.